

Konvencija br.136 - O zaštiti od opasnosti trovanja benzolom

*Opća skupština Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvalo Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada, koja se sastala na svoje 56. zasjedanje 20. lipnja 1971. godine, Odlučila je usvojiti određene prijedloge u pogledu zaštite od opasnosti koje prouzrokuje benzol, sadržane u 6. točki dnevnog reda zasjedanja, i odlučivši ove prijedloge formulirati u obliku međunarodne konvencije, usvojila je 23. lipnja 1971. godine sljedeću konvenciju koja se nazva **Konvencija o benzolu**, 1971. godine.*

Članak 1.

Ova Konvencija se primjenjuje na sve djelatnosti kod kojih dolazi do izlaganja riziku:

- (a) aromatičnom ugljikovodičnom benzolu C₆H₆, koji se u daljnjem tekstu naziva benzol;*
- (b) proizvodima u kojima sadržaj benzola prelazi 1% zapremine, u daljnjem tekstu proizvodi koji sadrže benzol.*

Članak 2.

1. Kad god su raspoloživi neškodljivi ili manje škodljivi proizvodi za zamjenu, treba ih koristiti umjesto benzola ili proizvoda koji sadrže benzol.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na:

- (a) proizvodnju benzola;*
- (b) upotrebu benzola za kemijsku sintezu;*
- (c) upotrebu benzola u motornom gorivu;*
- (d) analitički ili istraživački rad koji se vrši u laboratorijima.*

Članak 3.

1. Nadležni organ u jednoj zemlji može odobriti privremena odstupanja od postotka propisanog u članku 1. točka (b) i od odredbe u članku 2. stavak 1. ove konvencije pod uvjetima i u vremenskom razdoblju koji će se utvrditi poslije konzultacija s najreprezentativnijim zainteresiranim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje postoje.

2. U takvom slučaju odnosna članica će svojim izvješćem o primjeni ove konvencije, koje se podnose na osnovi članka 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, iznijeti kako su ova odstupanja regulirana njenim zakonima i kakva je praksa u tom pogledu, kao i učinjeni napredak ka potpunij primjeni odredaba Konvencije.

3. Po isteku tri godine od datuma kada je ova Konvencija prvi put stupila na snagu, Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada će podnijeti Skupštini specijalno izvješće o primjeni stavka 1. i 2. ovog članka, koji bi sadržao i prijedloge koje smatra korisnim u cilju daljnje akcije u ovom pogledu.

Članak 4.

1. Upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol treba zabraniti u određenim radnim procesima koje treba precizirati nacionalnim zakonom ili propisima.

2. *Ovom zabranom treba obustaviti bar upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol kao rastvarač ili razrjeđivač, osim kada se proces obavlja u posebno izoliranoj prostoriji ili kada postoje druge podjednako sigurne metode rada.*

Članak 5.

Treba poduzeti mjere higijensko-tehničke zaštite kako bi se osigurala efikasna zaštita radnika izloženih benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

Članak 6.

1. *U prostorijama u kojima se proizvodi, rukuje ili koristi benzol i proizvodi koji sadrže benzol moraju se poduzeti sve potrebne mjere da se spriječi ispuštanje benzolovih para u atmosferu radnih prostora.*

2. *Ako su radnici izloženi benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, poslodavac treba osigurati da koncentracija benzola u atmosferi radnih prostorija ne prelazi maksimum koji će utvrditi nadležni organ i koji ne prelazi graničnu vrijednosti od 25 dijelova na milijun (80 mg/m²).*

3. *Nadležni organ će izdati upute o vršenju mjerenja koncentracije benzola u atmosferi radnih prostorija.*

Članak 7.

1. *Radne procese kod kojih se koristi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol treba obavljati, ukoliko je to moguće, u posebno izoliranoj prostoriji.*

2. *Kada nije moguće obavljati radne procese u posebno izoliranoj prostoriji, radna mjesta na kojima se koriste benzol ili proizvodi koji sadrže benzol trebaju biti opremljena efikasnim sredstvima koja bi osigurala otklanjanje benzolovih para u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu zdravlja radnika.*

Članak 8.

1. *Radnici čija koža može doći u dodir s tekućim benzolom ili tekućim proizvodima koji sadrže benzol moraju biti opremljeni adekvatnim sredstvima osobne zaštite od rizika apsorbiranja benzola preko kože.*

2. *Radnici koji iz posebnih razloga mogu biti izloženi koncentracijama benzola u atmosferi radnih prostorija, koje prelaze maksimum iz članka 6. stavka 2. ove Konvencije, moraju se opskrbiti sredstvima osobne zaštite od opasnosti udisanja benzolovih para. Dužinu izloženosti treba što je moguće više ograničiti.*

Članak 9.

1. *Radnici koji se zapošljavaju na poslovima koji povlače izlaganje benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol trebaju se podvrgnuti:*

(a) temeljnom liječničkom pregledu prije zapošljavanja, uključujući i pregled krvi, da bi se utvrdilo jesu li sposobni za rad;

(b) kasnijim periodičnim pregledima, uključujući i biološke testove (kao i pregled krvi) u vremenskim razmacima koji će se utvrditi nacionalnim zakonima ili propisima.

2. Nadležni organ u zemlji može, poslije konzultacije sa zainteresiranim najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje postoje, dopustiti izuzeće od obveza iz stavka 1. ovog članka za određene kategorije radnika.

Članak 10.

1. Liječnički pregledi predviđeni u članku 9. ove konvencije:

(a) vršit će se uz odgovornost kvalificiranog liječnika, s kojim se složio nadležni organ i uz pomoć, prema potrebi, ovlaštenog laboratorija;

(b) bit će ovjereni na odgovarajući način.

2. Troškove liječničkih pregleda neće snositi radnici.

Članak 11.

1. Žene koje imaju liječničko uvjerenje da su u drugom stanju i majke koje doje djecu ne smiju se zapošljavati na poslovima kod kojih dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

2. Osobe koje nisu napunile 18 godina starosti ne smiju se zapošljavati na poslovima kod kojih dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, s tim što se ova zabrana ne mora primjenjivati na osobe ispod 18 godina koje se nalaze na školovanju ili osposobljavanju i koja su pod odgovarajućom stručnom i školskom kontrolom.

Članak 12.

Riječ benzol i potrebni simboli koji označavaju opasnost trebaju biti jasno vidljivi na svakom kontejneru u kojem se nalazi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol.

Članak 13.

Svaka članica mora poduzeti odgovarajuće mjere kako bi svaki radnik izložen benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol dobio odgovarajuće upute o mjerama za zaštitu zdravlja i sprečavanje nesreća, kao i o mjerama koje treba poduzeti u slučaju kada se pokažu simptomi trovanja.

Članak 14.

Svaka članica koja ratificira ovu Konvenciju:

(a) poduzet će, putem zakona ili propisa ili na bilo koji drugi način koji je suglasan s nacionalnom praksom i uvjetima, mjere koje su potrebne za provedbu ove Konvencije;

(b) odredit će, shodno nacionalnoj praksi, osobu ili osobe koje su obvezne osigurati primjenu odredaba ove Konvencije;

(c) obvezuje se da će osigurati odgovarajuće službe inspekcije koje bi kontrolirale primjenu odredaba ove Konvencije ili se uvjerila da je odgovarajuća inspekcija izvršena.

Članak 15.

Formalna ratifikacija ove Konvencije bit će dostavljena generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada radi registracije.

Članak 16.

- 1. Ova Konvencija obvezuje samo one članice Međunarodne organizacije rada čije je ratifikacije registrirao generalni direktor.*
- 2. Ona stupa na snagu poslije 12 mjeseci od dana kada je generalni direktor registrirao ratifikaciju dviju članica.*
- 3. Poslije toga, ova Konvencija stupa na snagu za svaku članicu poslije 12 mjeseci od datuma kada je registrirana njena ratifikacija.*

Članak 17.

- 1. Članica koji je ratificirala ovu Konvenciju može je otkazati po isteku deset godina od dana kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, putem akta koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada radi registracije. Otkazivanje stupa na snagu tek po isteku godine dana od dana kada je registrirano.*
- 2. Svaka članica koja je ratificirala ovu Konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg razdoblja spomenutog u prethodnom stavku ne iskoristi pravo otkazivanja predviđeno u ovom članku, bit će obvezana za sljedeće razdoblje od deset godina, a poslije toga može otkazati ovu Konvenciju po isteku svakog razdoblja od deset godina, pod uvjetom predviđenim u ovom članku.*

Članak 18.

- 1. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada obavijestit će sve članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavile članice Organizacije.*
- 2. Kada bude obavještavao članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će upozoriti članice Organizacije na datum stupanja Konvencije na snagu.*

Članak 19.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada će dostaviti generalnom tajniku Ujedinjenih naroda radi registracije, shodno članku 102. Povelje Ujedinjenih naroda, detaljne podatke o svim ratifikacijama i otkazivanjima koja je on registrirao suglasno odredbama prethodnih članaka.

Članak 20.

Kada to smatra potrebnim Upravno vijeće Međunarodnog ureda rada podnijet će Općoj skupštini izvješće o primjeni ove Konvencije i ispitat će potrebu uvrštavanja na dnevni red Skupštine pitanje njene potpune ili djelomične revizije.

Članak 21.

1. Ukoliko Skupština usvoji novu konvenciju kojom se revidira ova Konvencija u cjelini ili djelomično, onda, ukoliko nova Konvencija drukčije ne predviđa:

(a) ratificiranje od strane jedne članice nove konvencije kojom se vrši revizija povlači ISO ure neposredno otkazivanje ove Konvencije, usprkos odredbama članka 17., ako i kada nova Konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu;

(b) od datuma stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova Konvencija prestaje biti otvorena članovima za ratifikaciju.

2. Ova Konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članove koji su je ratificirali ali nisu ratificirali konvenciju kojom se vrši revizija.

Članak 22.

Engleski i francuski tekstovi ove Konvencije jednako su vjerodostojni.